

ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΛΗΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ

Βίος και ανέκδοτα του φιλέλληνας Τουρέ. Πώς τον βρήκαν δυο Γάλλοι συγγραφείς. Η δράσις του στην Έλληνική Έπανάστασι. Τι γράφει γι' αυτόν ο Άμπου. Ο Τουρέ στο Παλάτι. Ένα επεισόδιόν του. Όπου ο Τουρέ συμμορφώνεται με μιὰ διαταγή της Άμαλίας και δημιουργεί φαιδρά επακέλευθα. Και άρχηγός των πυροσβεστών, κτλ.

ΝΑΣ από τους εύθυμότερους τύπους φιλέλληνων, που εκλήροδότησε στην άπελευθερωθείσα Έλλάδα ή Έπανάστασις του 21, ήταν και ο συνταγματάρχης Τουρέ. Διηγούνται πολλά γι' αυτόν. Καλύτερα όμως άπ' όλους μιάς τον ζωγραφίζει ο Γάλλος περιηγητής Ντυκάν, όταν κατά το 1850 επισκεπή τη χώρα μας, συνοδεύοντας τον Γουσταύο Φλωπτέρ, τον περίφημο Άκαδημαϊκό. Γράφει λοιπόν ο Ντυκάν:

«Έιχε περάσει μιὰ ώρα άπότου βρισκόμαστε έγκατεστημένοι στο «Σενοδοχείο της Άγγλιας», όταν ένας καμαριέρης ήθελε και μιάς άνήγγειλε: « — Ο συνταγματάρχης κύριος Τουρέ! ».

» Σέ λίγο παρουσιάστηκε μπροστά μας ο συνταγματάρχης. Έφερε γαλάζια στολή, καλοκομμένη, σφιγμένη και ζωσμένη, τέσσερα παράσημα στο άριστερό μέρος του στήθους, τριαντά με μεγάλα άσπρα φτερά, μουστάκια και μουσι κατάλευκα. Έστάθη σέ στρατιωτική προσοχή και μιάς χαιρέτησε:

« — Η ύπηρεσιακή άναφορά εκ Πειραιώς, ελπε, μου άνήγγειλε την ήρξι σας, κύριοι. Καλώς ήλθατε! Σέρω ποίοι έσθε και πόση μακρυνά περιουδία εκμάτε. Η Γαλλία παραμένει πάντοτε ή βασίλισσα των έθνών! . . . Είμαι ο συνταγματάρχης Τουρέ, παλιός φιλέλλη, Φρούραρχος Πειραιώς, και καθ' όλα πρόθυμος στάς διαταγάς σας, κύριοι! Έγνευσα το Φαβιέρο, έξακολούθησε, ο οποίος δέν ήταν πάντοτε άνθρωπος ήσυχου χαρακτήρος. Άνέλαβα ύπηρεσία στην Έλλάδα, άλλα δέν έπαπα ποτέ να είμαι Γάλλος στην ψυχή. Έχω στο σπίτι μου τίς εικόνας του Άυτοκράτορος, του Βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου, του στρατηγού Καβενιάκ, κλπ. Άν μου κάνατε την τιμή να μ' έπισκεφθήτε σπίτι μου, θα σάς τίς δείξω. Η γυναίκα μου εινε αγαθή γυναίκα, παιδιά δέν έχω. Έδώ θα σάς δεχθών με όλη την άφειλομένη φιλοφροσύνη. Ο Βασιλεύς άπουσιάζει. Η Βασίλισσα εινε άξιαύπητη. . . Ταπεινότατος δούλος σας! »

» Εύχαριστήσαμε θεμιτά το γέρο στρατιωτικό με την ανεξάντλητη προθυμία. . . Ποιός από τους ταξειδεύσαντας στην Έλλάδα δέν θυμάται τον συμπαθητικό αυτόν άνδρα, τον έλαφρόμυαλο, άλλα και τόσο καλόκαρδο, τον θυσιαζόμενο κυριολεκτικώς για τους Γάλλους; Ως ύπολοχαγός των Δογχοφόρων, ο κ. Τουρέ έλαβε μέρος στους τελευταίους πολέμους της Γαλλίας και έπειτα παρεσύρθη και αυτός από το παγκόσμιο ρεύμα ύπέρ της ανεξαρτησίας της Έλλάδος. Έπολέμησε στη Χίο, στη Μεθώνη, στο Φάληρο και έλαβε μέρος στην περίφημη έπιχείρησι του εφοδιασμού της Άκροπόλεως. Ο κ. Τουρέ έχει συνταξιαίσι την τήχη του με την τήχη της θεής του πατρίδος, άφοσιώθηκε σ' αυτή και δέν θα την εγκαταλείψει ποτέ. . . Για μιάς ύπηρεζε πολύτιμος. Μιάς διαγράφανε διάφορα επεισόδια του Άγώνος, τίς ένέδρες των Έλλήνων μαχητών, το θάνατο του Βούρδαχη, του Άνδρούτσου, τη δολοφονία του Καποδιστρια, κλπ. . . .

Για τον γέροντα αυτόν φιλέλληνα μιλάει και ο Έδμόνδος Άμπου, σ' ένα κεφάλαιο της «Συγχρόνου Έλλάδος», όπου βρισκεται μιὰ άνόμη εύκαιρία να σαρκώσι τους Έλληνες:

«Ο πιο έπιφανής — γράφει — άλλα και ο πιο καταφανής από τη στρατιωτική αυτή ομάδα των φιλελλήνων εινε ένας Γάλλος, ο κ. Τουρέ. Ήταν, άν δέν άπατάμαι, άνθυπίαρχος των Ούσσουρον όταν ανεχώρησε από τη Γαλλία. Σήμερα εινε συνταγματάρχης, διυθυντής του Στρατιωτικού Νοσοκομείου, έπιθεωρητής κλπ. Φέρει πλήθος παρασήμων, άλλ' όμως μένει πάντοτε άμετάβλητος άνθυπίαρχος, Ουσσάρος και φιλέλλη. Στη χώρα, όπου ή άνάνυσις της εύγνωμοσύνης γρήγορα εξαφανίζεται, αυτός εινε ίερεύς της θρησκείας των άνανύσεων. Ο ύψηλόσωμος αυτός γέρονς, ο οποίος ξεπερνά τους νέους κατά την ζωρότητα, την ευκινησία και την άτοχή, εινε ή ζωντανή ένάρκασις του πολέμου ύπέρ της Άνεξαρτησίας. Ένδωσά αυτός ύπάρχει στη ζωή, οι Έλληνες ματαιώς θα προσπαθών να λημονήσουν τίς εύεργείας που άφειλούν

στους φιλέλληνας. Ο συνταγματάρχης ανέλαβε να τίς ύπευθύνει ή σ' αυτούς: Σέ μιὰ εκκλησία του Ναυπλίου, ο Τουρέ έστησε μνημείο στους συμπολεμιστάς του φιλέλληνας, ένα μνημείο από ξύλο, στη χώρα του μαρμαρού, το οποίο θα καταστραφή πριν περάσει δεκαετία (1). . . Ο συνταγματάρχης Τουρέ άνάγκασε έπίσημα τη Δημόχρια Άθηνων να δώσει το όνομα του Φαβιέρου σ' έναν από τους δρόμους της πρωτεύουσής. Στον σημερινό Έλληνικό λαό ή άχρηστία έχει γρήγορα πόδια, ενώ ή εύγνωμοσύνη κοιτσιάνει διαρκώς.

» Άν ο συνταγματάρχης Τουρέ είχε γυρίσει στη Γαλλία με το Φαβιέρο, θα ήταν σήμερα στρατηγός, άλλα στην Έλλάδα δέν θα γίνη ποτέ. Για να φτάση στο σημερινό βαθμό, έχρειάσθη ή έπίεσις της εξουσίας του Βασιλέως. . . Ο κ. Τουρέ τρέφει άπειρη άφοσίωσι στο Βασιλέα Όθωνα. Έγινε μόνον του έφορος της βασιλικής ζωής και νύχτα-μέρα καταγίνεται με την άμισθη αυτή ύπηρεσία. Όταν ο Βασιλεύς βγαίνει έφιππος ή με το άμάξι, ο συνταγματάρχης τον συνοδεύει έφιππος. . .

» Κατά τον Άπριλή του 1852, ο Βασιλεύς και ή Βασίλισσα έπέστρεφαν την 4η πρωινή από τον Πειραιά, όπου ο Γάλλος νάυαρχος Ρομαίν Ντεφροσέ είχε οργανώσει γι' αυτούς χορευτική έσπερίδα στο πλοιο του. Ο συνταγματάρχης Τουρέ εκάλαιζε έφιππος κοντά στο παραθυράκι της βασιλικής άμαξιάς, άγρυπνάντας για την ασφάλεια των άγαπητών του βασιλέων. Έξαφρα, το άλογό του (που άνήκε στη στρατιωτική ύπηρεσία και που το είχε δανεισθεί για την περίστασι αυτή) έπαθε άποληξία κι' έπεισε νεκρό. Κατόπιν αυτού, ο Βασιλεύς και ή Βασίλισσα έφρασαν σ' Άνάτορα χωρίς το συνοδό τους. Ο άτυχώς συνταγματάρχης έμεινε έπαλωμένος χάμου, κοντά στο νεκρό ζώο, με το ένα πόδι δεσμευμένο από τον άναβολέα, κι' έβογγούσε περιμένοντας νάρθουν να τον σηκώσουν! . . . Μολαταύτα, ο Ύπουργός των Στρατιωτικών άπήρησε να του πηρώσει ο κ. Τουρέ την άξία του άλλου! . . .

Στά Όθωνικά χρόνια, ένας Έλβετός φιλέλλη, ο Έρρίκος Φορνέζ, συντάξαε κατώλογο των φιλελλήνων. Σ' αυτόν ύπάρχει ή ακόλουθη σύντομη βιογραφία του συνταγματάρχου Τουρέ, ή πιο ακριβής άπ' όλες:

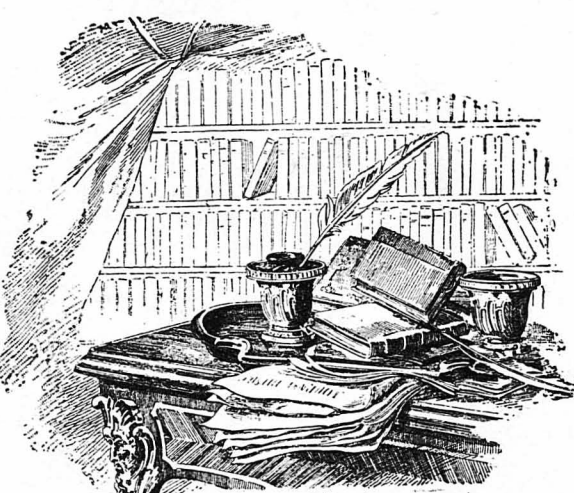
«Τουρέ, Ήλαριόν, από το Σαρυγκιμέν της Γαλλίας. Άπέθανε στον Πειραιά, από άρρώστεια, στις 28 Αύγουστου 1857. Τα τελευταία χρόνια της πρώτης Άυτοκρατορίας ύπηρεζαν τα πρώτα του στρατιωτικού του σταδίου. Έξακολούθησε να ύπηρετή την πατρίδα του ως το έτος 1825. Παρήτησε τότε το βήθλο του άξιωματικού των Ουσσάρων, να ή ακόλουθησι τους άλλους έθελοντάς, τους οποίους ο ήρωϊσμός του Έλληνικού Άγώνος παρακινούσε να συμμερισθών τη δόξα και τους κινδύνους του. Ο Φαβιέρος τον έποποθέτησε στο Τακτικό Ήσπικιο. Διεκρήθη στο Φάληρο και στις άλλες εκστρατείες, προάπαντων στη Χίο, όπου ή λαμπρή διαγωγή του και ή συμπεριφορά των υπάτων τον έπανήθηκαν κολακευτικώτατα από το γενικό διοικητή την έπομένη της Έξόδου των Τούρκων, στην όποία τόσο γενναία άντιτάθηκαν τα τακτικά στρατεύματα.

» Ο συνταγματάρχης Τουρέ, εκτός του στρατιωτικού του ζήλου, είχε και άληθινή ικανότητα και ξεχώριζε με το στρατιωτικό του παράσημα. Ήταν άκούρατος στην ύπηρεσία, άσθηρός, άλλα και δίκαιος. Πέθανε τη στιγμή που άγνεροβολούσε στον Πειραιά το βαπόρι, με το όποιο γύριζε από τη Γαλλία, όπου είχε πάει να ιατρεύη την ύγεια του, την καταστρεμμένη από τους κόπους σταδίου μακρού και άφειλμου στην Έλλάδα. Διετέλεσε Φρούραρχος Άθηνών, έφερε το παράσημο του Λεγεώνος της Τιμής, του Άγιου Φεργάνδου της Ίσπανίας, του Σωτήρος και το Άριστίον του Έλληνικού Άγώνος. . . .

Έν' από τα νοστιμότερα ανέκδοτα του Τουρέ, του εύθυμότερου των φιλελλήνων, εινε και το ακόλουθο:

Εινε γνωστόν ότι ή Βασίλισσα Άμαλία δέν έχόνευε τους Γάλλους και τίς συνηθείς τους. Η γευματική της αύστηρότης έπεβάλλετο σέ

(1) Ο Άμπου έννοει τον Ναό των Καθολικών Ναυπλίου, όπου πράγματι σώζεται ακόμη το περιεργο αυτό έξιλον μνημείο, παρά την κακή προφήτεια του μισέλληνο συγγραφέως.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΗΣ JULIETTE FURET

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΜΑΡΘΑ, 65 ετών.
ΜΙΑ ΑΔΕΛΦΗ ΤΟΥ ΕΛΕΟΥΣ
ΕΝΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ

(Σε μία κρεββατοκάμαρα. Η Μάρθα κοιτάει βαρεία άρρωστη στο κρεβάτι. Η αδελφή του ελέους κહેται κοντά της).

ΜΑΡΘΑ. — Πότε λοιπόν θάρθη ο πνευματικός;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Δεν εινε πολλή ώρα που έσπευα να ύπηρετη νά φρονάξη τόν εφημέριο τής συνοικίας σας. Άλλά δεν ήταν στο σπίτι του. Φαίνεται ότι τόν είχαν φρονάξει άλλο.

ΜΑΡΘΑ. — Σε κάποιον έτοιμοθάνατο ίσως, όπως εγώ.

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ω, κυρία, μην τόν λέτε αυτό. Δεν θα πεθάνετε.

ΜΑΡΘΑ. — Σωπάτε... Σωπάτε... Δεν μπορείτε πειά να με γελάσετε με ψευτικές ελπίδες. Άκούω τόν θάνατο νά φτερουγίζει κοντά μου... Άλλά πού εινε ο εφημέριος; Τι θα γίνει τώρα;...

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ηουχάστε, κυρία. Είπα στον ύπηρετή νά πάη νά καλύτεη όποιονδήποτε άλλον ίερεά εύρει...

ΜΑΡΘΑ. — Ά, έχαιες πολύ καλά. Δεν θέλω νά πεθάνω χωρίς νά εξομολογηθώ... Η άγωνία μου θα ήταν έτσι πολύ πύ φριχτή... Θεέ μου, πόσο ύποφέρω!... Η άνατνή μου σώνεται... Μ' άγγίζει ο θάνατος με τή κρύα τόν χέρι. Τό κορμί μου γέμισε ρίγη!... Πού εινε ο πνευματικός; Γιατί άργεί νάρθη;!... (Έξαφνα παρονούζεται στην πόρτα ο πνευματικός). Ά. επί τέλους, Θεέ μου, ήρθε, ήρθε ο πνευματικός... Άδελφή, άφησθε μας μόνους.

(Η Άδελφή φέρνει. Ο εφημέριος πλησιάζει στο κρεβάτι τής έτοιμοθάνατης).

ΜΑΡΘΑ. — Καθήστε, πάτερ μου, καθήστε κοντά μου... Δεν νοιώθω καθόλου καλά τόν έαυτό μου και δεν θέλω νά πάω στον άλλον κόσμο, χωρίς νά ξελαρωρώ τον καρδιά μου με τήν εξομολόγησι...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Είμαι έτοιμος νά σ' άκούσω, τέκνον μου.

ΜΑΡΘΑ. — Άλλοίμονο, πάτερ μου!... Όλος ο κόσμος με νοιώζει μιά άγία. Κι όμως είμαι μιά μεγάλη άμαρτωλή...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ηουχάστε. Ο Θεός εινε πολυεσπλαχνος και θα σάς συγχωρήση.

ΜΑΡΘΑ. — Άλήθεια;... Ω, πόσο μ' άνακουφίζετε, πάτερ μου! Και τώρα άκούστε με... Στα νεύρα μου ήμουν πολύ ύποφρη. Παντρεύτηκα μ' ένα πολύ πλούσιο νέο. Άλλά μερικά χρόνια μετά τόν γάμο μου τόν άπάτησα!... Έφευγε συχνά σε ταξείδια στις άποικίες κι έμενα μόνη... Έ-

δλους μέσα στο Παλάτι. Κάποτε λοιπόν πού ο Βασιλεύς Όσων έταξείδευσε στο έξωτερικό, ή Άμαλία, πού κυβερνούσε τόν Κράτος, έβγαλε μιά διαταγή και άπηγόρευσε στους άξιωματικούς τόν Άνατόρωνα νά τρέφουν μούσι! Ο Τουρέ, πού εκείνη τήν έποχή είχε άρειμάνια κάτασπρα μουστάκια και θαυμάσιο Ναπολέοντιο μούσι —στό όποιο έτρεφε ξεχωριστή άγάπη — άναγκάστηκε με πολλή του λύπη νά θυσιάση τόν μούσι, και τόν έξύρισε. Ο συνταγματάρχης Τουρέ ήταν τότε Φρουράρχος Άθηνων και, σύμφωνα με τόν κανονισμό, μιά φορά τή βδομάδα έξερε να παρουσιάζεται στην Άντιβασιλίσσα και νά τής ύποβάλη εις σέβη τής ύπ' αυτών Φρουράς. Τήν πρώτη λοιπόν φορά, παρουσιάστηκε στην Άμαλία με ξερισμένο τόν μούσι, αλλά με τή μουστάκια βαμμένα κατόμαρα. Η Βασιλίσσα τόν εκύτταξε έκπληκτη νά τή μεταβολή.

— Πώς έγινε αυτό; ρώτησε τόν Φρουράρχο.

— Μεγαλειοτάτη, άπάντησε ο Τουρέ με λυπημένο ύφος, τή μουστάκια μου πενθούν για τόν θάνατο τού πάληρου και άχώριστου συντρόφου τους, τού... ύπογενείου!

Η Βασιλίσσα έγέλασε και είπε:

— Καλά, καλά, κύριε Τουρέ. Η διαταγή δεν μπορεί ν' άφορα ένα Γάλλο εκ καταγωγής. Ξέρω ότι στη Γαλλία τόν ύπογενίον έχει τήν ιστορία του. Λοιπόν, ν' άφήσετε πάλι τόν μούσι σας, όποτε ποτεύω και τή μουστάκια σας νά... βγάλουν τόν πένθος τους.

Αυτό πράγματι μ' έγινε. Για τόν τύπο όμως, δηλαδή για νά τηρηθούν τή προσήματα, τή πράγματα έξοκονομήθηκαν ως εξής: Τόν καρδιό εκείνο είχε συστήσει όσμο Πυροσβεστών, με ιδιαίτερη φροντιστική στολή. Οι άνδρες έφεραν ψηλό μπροστινό κράνος με κόκκινο λειό. Σύμφωνα με τόν κανονισμό τους, οι πυροσβεστές ήταν ύποχρεωμένοι νά τρέφουν γενειάδα, άγνωστο γιατί! Ίσως για νά επιβάλλωνται περισσότερο στις ώρες τής πυρκαϊάς, και... στις παραμάρες. Λοιπόν, ο συνταγματάρχης Τουρέ διορίστηκε Διοικητής τής Πυροσβεστικής Ύπηρεσίας και ως τέτοιος μπορούσε, χωρίς παράβασι τής βασιλικής διαταγής, νά τρέφει τόν Ναπολέοντιο μούσι του. Τό όποιο και διατήρησε ως τόν τάφο.

ΜΑΡΘΑ.—Ω, πόσο έκλαπα τή νύχτα εκείνη τού άποχωρισμού!...

τσι, σ' ένα άπ' τή μακρινά τού αυτά ταξείδια, έφερα στον κόσμο ένα παιδί! Ήταν ένα χαριτωμένο αγοράκι με γαλανά μάτια. Άχ, δεν είδα ξανά στη ζωή μου τόσο γαλανά μάτια... Μολταύτα τόν παιδί αυτό έπρεπε νά έξαφανιστεί. Και μιά πιστή μου ύπηρετρια τού πήρε μιά νύχτα και τόν άφησε σε μιά γωνιά τού δρόμου. Πήλιν μου τόν πάρει, τόν φίλησα για πρώτη και τελευταία φορά και πέρασα στο λαιμόδούλο τόν ένα μικρό σταυρό μ' ένα μαύρο μαργαριτάρι

στη μέση. Πρόσεξα επίσης ότι τόν παιδί μου είχε στο άριστερό του χέρι τρεις έλληνες, ή όποιες σχημάτιζον ένα τρίγωνο...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Είπατε πώς τόν παιδί σας είχε μότια γαλανά και τρεις έλληνες στο άριστερό του χέρι; Τό θυμάστε καλά αυτό;

ΜΑΡΘΑ. — Μάλιστα, κύριε εφημέριε. Άπό τότε όμως δεν έμαθα τίποτε για τόν παιδί μου. Ω, πόσο έκλαπα τή νύχτα εκείνη τού άποχωρισμού! Θρηνούσα στο κρεβάτι μου και δερνούνον. Κι από τότε άγριες τύψεις σπαράζουν τήν ψυχή μου... Είμαι μιά άσπλαχνη, μιά έλεεινή γυναίκα, δεν είν' έτσι, κύριε εφημέριε; Είμαι μιά έλεεινή, όχι μόνο γιατί δεν έμενα πιστή στον άντρα μου, μιά και γιατί — ό, πρό πάντων γι' αυτό — γιατί πέταξα τόν παιδί μου. Προτίμησα νά τόν έγκυαλείσω στο δρόμο, για νά μη με κατακρίνει ο κόσμος. Άλλά έτσι με κατέκρινε ο Θεός. Και δεν μπορώ νά ήσυχάζω από τίς τύψεις, ό, δεν μπορώ... Μου σπαράζουν άμείλιχτα τήν καρδιά μου... Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (συγκινημένος). — Άκούστε με, κυρία. Τό παιδί σας γεννήθηκε κατά τόν 1890, μιά νύχτα φθινοπωρινή;

ΜΑΡΘΑ. — Μάλιστα, κύριε εφημέριε. Άλλά πώς τόν ξερετε σεις αυτό;

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Η ύπηρετριά σας τόν έοριξε στην οδόν τού Άγίου Παύλου;

ΜΑΡΘΑ. — Θεέ μου, ναι. Άλλά πώς τή ξερετε όλ' αυτά, κύριε εφημέριε; Πέστε μου λοιπόν, έλεος, λυπηθήτε με, ιί ξερετε ακόμα για τόν δύστυχο παιδί μου; Ζει;

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (με φωνή πού τρέμει). — Μου φαίνεται ότι ζει.

ΜΑΡΘΑ. — Θεέ μου!... Πού εινε;... Δεν εινε δυνατόν νά τόν ιδώ; Θά εινε τώρα ένας μεγάλος άντρας. Εινε εύτυχημένο;... Πώς ζει;... Πού βρίσκεται; Μήληστε μου λοιπόν. Λυπηθήτε με... Πέστε μου τί λέει για μένα; Τι λέει για τή μητέρα του, πού τόν πέταξε στους δρόμους; Τή μοσεϊ, τήν καταριέται;...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Οχι, κυρία. Τόν παιδί σας δεν σας καταριέται, δεν σας καταράστηκε ποτέ. Προσευχότανε πάντα για σάς.

ΜΑΡΘΑ. — Προσευχόταν για μένα!... Ω, κύριε εφημέριε!... Πόσο μ' άνακουφίζετε!... Άλλά μολονότι τόν παιδί μου με συγχώρεσε, δεν παύω νά είμαι μιά άθλια γυναίκα. Έτσι δεν εινε; Θά μου δώσετε άρεσι άμαρτιών;

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ναι. Γιατί πολύ ύποφέρατε... Και γιατί...

ΜΑΡΘΑ. — Γιατί, κύριε εφημέριε; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Γιατί είστε ή μητέρα μου!

ΜΑΡΘΑ. — Η μητέρα σας!...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. (βγάζοντας ένα σταυρό από τόν λαιμό του).

— Ναι, είστε ή μητέρα μου. Νά ο σταυρός με τόν μαύρο μαργαριτάρι πού μου βάλατε στο λαιμό όταν με άποχωριστήκατε. (Σηκώνει τόν μανίκι τού άριστερού του χεριού). Νά κι ή τρεις έλληνες στο χέρι μου. Κιτάξτε ακόμα. Τά μάτια μου εινε γαλανά...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Τι δνειρο!... Τι δνειρο!...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Άς εινε δοξαμένο τ' όνομα τού Θεού. Γιατί εσώθηκα ως εκ θαύματος. Όταν μ' άφησε ή ύπηρετρια στον δρόμο, άρχισα νά κλαίω. Μιά εύσπλαχνη κυρία πού περνούσε τή στιγμή αυτή, μ' άντελήφθη, με πήρε και με παρώδωσε στις καλόγριες, ή όποιες κατοικούσαν εκεί κοντά. Η καλόγριες με λυπηθήκανε, με κρατήσανε κοντά τους και μ' έμεγάλωσαν με στοργικές φροντίδες. Έπειτα μ' έστειλαν σ' ένα μοναστήρι άνδρών. Έτσι έγιναν ίερες...

ΜΑΡΘΑ. — Παιδί μου!... Ο Θεός σ' έπιστάτηψε. Άλλά έγά έξησα σε μιά φριχτή κόλαση τύφωσι. Και τί συμπόσις!... Νά έξομολογηθώ τόν έγκλημα μου σ' εσένα, στον παιδί μου!... Τι τιμωρία!... Τι θεία δική!... Άλλά και μ' άνακούφισες!... Είδα πάλι τή γαλανά σου μάτια, παιδί μου... Και με συγχώρεες, παιδικά μου, δεν είν' έτσι; Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ. — Ναι, μητέρα, σε συγχώρω μ' όλη μου τήν καρδιά. Και ως πνευματικός και ως παιδί σου...

ΜΑΡΘΑ. — Ευχαριστώ!... Ω, σ' εύχαριστώ, λατρευτό μου παιδί!... (Σεψνάει στην άγκαλιά του).